

Een sterke pedagogische basis door krachtige samenwerking

Ontwikkelagenda 2024 – 2028

Duin- en Bollenstreek

Inhoudsopgave

Pagina 3 - Achtergrond van de ontwikkelagenda

Pagina 4 - Onze ambitie: een sterke pedagogische basis

Pagina 5 - Actie op vijf ontwikkelthema's

1. *Welbevinden en preventie*
2. *Jeugdhulpverlening in de ondersteuningsstructuur van het onderwijs*
3. *Doorgaande lijnen*
4. *Inclusieve onderwijshuisvesting*
5. *Leerlingenvervoer*

Pagina 6 - Onze leidende principes

Pagina 7 - Onze beweging

Pagina 8 - Uitvoering, afspraken en randvoorwaarden

Pagina 11 - Werkgebied en samenwerkingspartners

Pagina 12 - Bronnen

Pagina 13 - Bijlage

Opbrengst werkconferentie onderwijs-jeugd Duin- en Bollenstreek

Colofon: De ontwikkelagenda is in nauw overleg met alle aangesloten partijen ontstaan en goedgekeurd door het OOGO Duin- en Bollenstreek van 27 november 2024 van de betrokken gemeenten en samenwerkingsverbanden.

Achtergrond van de ontwikkelagenda

In de Duin- en Bollenstreek werken gemeenten en samenwerkingsverbanden in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) samen aan het creëren van een dekkend netwerk van onderwijs- en zorgvoorzieningen. Onze missie is ervoor te zorgen dat ieder kind en elke jongere in onze regio veilig, gezond en kansrijk opgroeit, goed onderwijs ontvangt en zich ononderbroken ontwikkelt tot een volwassene die succesvol functioneert in de maatschappij.

Een gezamenlijke ontwikkelagenda

De ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek 2024-2028 zet de koers uit voor innovatief en inclusief onderwijs in onze regio. De agenda geeft richting aan de beweging die we gezamenlijk willen realiseren en benoemt onze gemeenschappelijke focus daarbij. We geloven in de kracht van een niet-vrijblijvende samenwerking.

Brede aanpak concreet maken

Op 25 oktober 2023 is tijdens de werkconferentie 'Een sterke pedagogische basis voor onze jeugd door krachtige samenwerking in de Duin- en Bollenstreek' deze gedeelde ambitie breed onderschreven. Tijdens deze werkconferentie, met bestuurlijke vertegenwoordigers van de

vijf gemeenten, de samenwerkingsverbanden passend onderwijs en diverse schoolbesturen, zijn bouwstenen verzameld voor een gedeelde ontwikkelagenda voor de Duin- en Bollenstreek. In gespreksrondes over vijf kernthema's, ondersteund door presentaties die de urgenties en dilemma's vanuit het werkveld weergaven, werd de nadruk gelegd op preventie, welzijn en een inclusieve samenleving. De resultaten van de gespreksrondes vormen de basis voor deze ontwikkelagenda voor de Duin- en Bollenstreek¹.

Krachten bundelen

Tijdens de werkconferentie is afgesproken om de krachten te bundelen en te werken vanuit een gezamenlijk perspectief. Het gaat niet

alleen om de samenwerking tussen onderwijs en zorg, maar om samenwerking van alle partijen die in brede zin zijn betrokken bij de ontwikkeling van jeugdigen. Bestuurlijke afspraken zullen helpen om anders samen te werken en anders te organiseren, zodat we gezamenlijk een sterke pedagogische basis voor alle kinderen en jeugdigen in de Duin- en Bollenstreek realiseren.

1) Bijlage: Opbrengst werkconferentie onderwijs-jeugd Duin- en Bollenstreek (oktober 2023)

Onze ambitie: een sterke pedagogische basis

We erkennen in de regio dat een sterke pedagogische basis cruciaal is voor de ontwikkeling van onze jeugd en voor de ondersteuning van ouders en andere opvoeders. Een sterke pedagogische basis draagt eraan bij dat kinderen gezond, veilig en kansrijk opgroeien en helpt ouders² bij het omgaan met alledaagse opvoedvragen. Een passende onderwijsplek is een essentieel aspect van sterke pedagogische basis: het draagt bij aan het welbevinden van kinderen en vergroot hun kansen op de arbeidsmarkt.

Brede aanpak vereist

Maar zo vanzelfsprekend is het meestal niet. De nadruk op de individuele leerling heeft onbedoeld geleid tot ongelijkheid. We erkennen dat de groeiende zorgvragen, kansenongelijkheid en de toename van gespecialiseerd onderwijs en van het aantal thuiszitters maatschappelijke uitdagingen zijn die een brede aanpak vereisen.

Samen willen we werk maken van optimale ontwikkelkansen en bijdragen aan een inclusieve samenleving, waar al onze kinderen welkom zijn en waar we niemand achterlaten.

Voorwaarde inclusief onderwijs

Een sterke pedagogische basis is een voorwaarde voor inclusief onderwijs en voor een proactieve aanpak van de uitdagingen waarmee onze jeugd wordt geconfronteerd. Opvoeding en onderwijs zijn daarbij onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De pedagogische basis

De pedagogische basis omvat alles wat te maken heeft met groei, opvoeding en ontwikkeling van kinderen en jongeren; van de interacties thuis en op school tot de ontmoetingen op straat en in wijkcentra. Het is van cruciaal belang dat ouders en kinderen gelegenheid krijgen om van diverse mensen op verschillende plekken te leren. Daardoor worden ze veerkrachtiger in hun ontwikkeling en kunnen ze hun talenten ontplooien. We erkennen dat de ouders als eerste verantwoordelijk zijn voor het stimuleren van een gezonde ontwikkeling en het bevorderen van de talenten en de veerkracht van hun kinderen.

2) Met ouders bedoelen we ook andere verzorgers.

Actie op vijf ontwikkelthema's

De ontwikkelagenda voor de Duin- en Bollenstreek 2024-2028 geeft vorm en inhoud aan de gezamenlijke beweging die we willen realiseren. Om onze ambities te bereiken ondernemen we actie binnen vijf ontwikkelthema's:

1.

Welbevinden en preventie

We erkennen de kracht van preventie. Samen werken we aan een preventief aanbod dat herkenbaar en uniform is. Hierin heeft de verbinding tussen onderwijs, zorg en welzijn prioriteit. We starten in het jeugdveld met een maatschappelijke dialoog over normaliseren, veerkracht, prestatiedruk en de wensen en eisen van ouders. Het onderwijs zet (blijvend) in op de pedagogische opdracht van de school en op 'gewoon goed onderwijs'.

2.

Jeugdhulpverlening in de ondersteuningsstructuur van het onderwijs

Aanvullend op de zorgplicht en de ondersteuningsmogelijkheden van het onderwijs, maken gemeenten en onderwijs afspraken met elkaar over de basisondersteuning en de kwaliteit van (preventieve) jeugdhulpverlening op school. Het is zichtbaar welke afspraken er zijn en hoe deze integrale samenwerking op de scholen wordt vormgegeven.

3.

Doorgaande lijnen

We werken gericht aan de hand van data en zetten in op een inclusieve Voorschoolse Educatie (VE) met gecombineerde groepen van doelgroep- en niet-doelgroepkinderen. We versterken de ouderbetrokkenheid door zo vroeg mogelijk te starten met ouders te informeren over het belang van voorschoolse educatie en wat dit voor hun kind kan betekenen. Doordat alle bij de doorgaande lijn betrokken partijen samen optrekken, realiseren we een vloeiende overgang van voorschoolse naar vroegschoolse educatie en van primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs.

4.

Inclusieve onderwijshuisvesting

We bouwen voor de lange termijn. Voor toekomstbestendig en thuisnabij onderwijs in onze regio is een integrale visie op inclusief onderwijs essentieel. Belangrijke vraag daarbij is wat dit betekent voor de schoolgebouwen en voorzieningen in de dorpen en kernen. Om dit vast te stellen zijn gestructureerde gesprekken nodig, zowel lokaal, regionaal als landelijk. Ook het bundelen van middelen en het leren van pilots om uitgangspunten te ontwikkelen zijn belangrijke onderwerpen van gesprek. Stapsgewijs werken aan een visie voor de korte, middellange en langere termijn die mogelijk gaan leiden tot regionale uitgangspunten, maar dat geen vrijbrief is voor een (standaard) vertaling in stenen en euro's.

5.

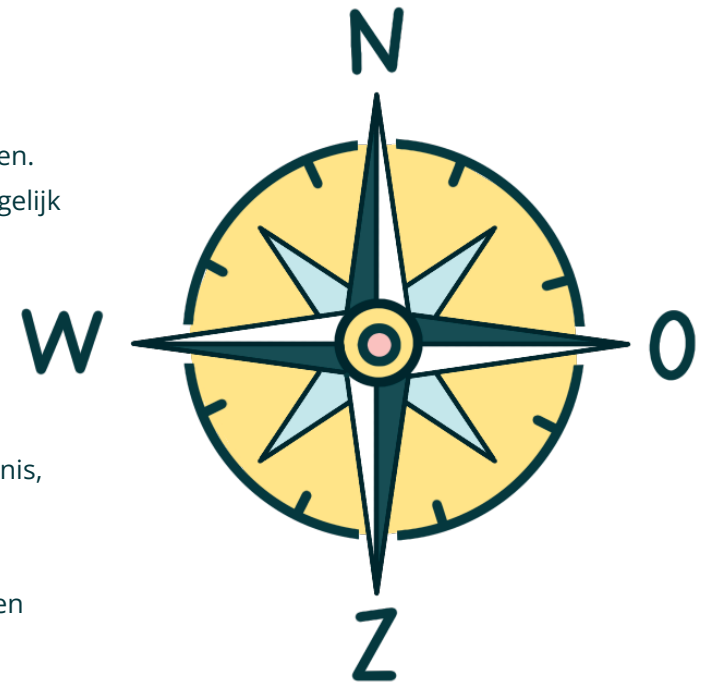
Leerlingenvervoer (i.r.t. beweging naar inclusiever onderwijs)

Leerlingenvervoer is een vraagstuk waarbij samenwerken in de gehele keten van gemeenten, vervoerder, scholen en ouders noodzakelijk is. We versterken de keten-samenwerking en de afstemming, tussen het onderwijs en gemeenten rondom leerlingenvervoer. In dit overleg vertalen we strategische overwegingen (waaronder de beweging naar inclusiever onderwijs) en praktische wensen in operationele afspraken. Daarin wordt aansluiting gezocht met de ouderklankbordgroep. We combineren informatiestromen om zicht te krijgen op bewegingen die we willen voorkomen of versterken. Dit vereist een inhoudelijke en kwalitatieve analyse.

Onze leidende principes

Om de versterking van de pedagogische basis te organiseren en te faciliteren, werken we samen op basis van de volgende principes:

- **Talentontwikkeling:** Elk kind heeft unieke talenten en krijgt de kans om deze optimaal te ontwikkelen.
- **Toegankelijk onderwijs:** Ieder kind heeft recht op onderwijs. We streven ernaar om dit zo dicht mogelijk bij huis te bieden.
- **Kracht van welbevinden en preventie:** We benutten de kracht van welzijn en preventie om de ontwikkeling van kinderen te ondersteunen.
- **Positieve, preventieve aanpak:** Onze benadering is positief en preventief. Laagdrempelige ondersteuning en vroegtijdige signalering zijn belangrijke kenmerken van onze aanpak.
- **Versterken van de context:** Onze oplossingen versterken de context van het kind en we zetten kennis, expertise, tijd en ruimte in om de (leer)omgeving aan te passen.
- **Veerkracht:** We besteden expliciet aandacht aan het ontwikkelen van veerkracht bij kinderen.
- **Beschermende factoren:** Vanuit een positieve benadering richten we ons op beschermende factoren in het opgroeien van jeugdigen.
- **Eigen kracht en verantwoordelijkheid:** We moedigen kinderen, ouders en hun sociale netwerk aan om hun eigen kracht, mogelijkheden en verantwoordelijkheden te benutten.
- **Systeemgerichte aanpak:** Onze professionals werken vanuit een systeemgerichte benadering, bieden passende hulp en bevorderen interprofessionele samenwerking.
- **Goed-genoeg-principe:** We vinden dat niet elke kwetsbaarheid of moeilijkheid geproblematiseerd of gemedicaliseerd moet worden. Ons uitgangspunt is het 'goed-genoeg-principe', of het nu gaat om lichte of meer gespecialiseerde hulpverlening.

Onze beweging

Deze illustratie laat zien welke beweging de ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek wil stimuleren en toont de regionale samenhang op het niveau van Holland Rijnland.

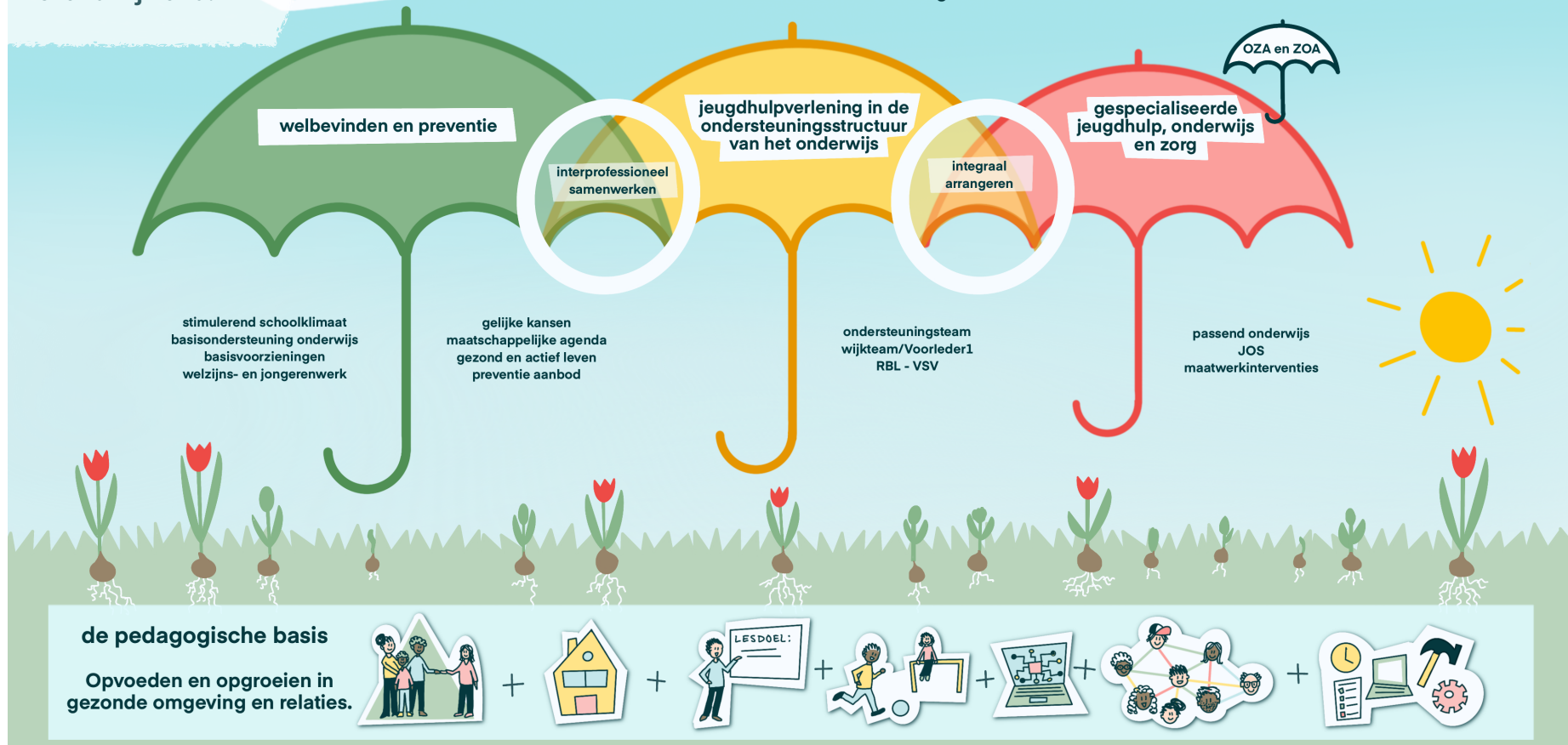
Beweging

stimuleren

normaliseren
collectiever
inclusiever
afschalen
voorkomen

terugbrengen

problematiseren
individualiseren
exclusiever
opschalen
genezen

Uitvoering, afspraken en randvoorwaarden

Sinds 2016 moet elke gemeente een lokale inclusie-agenda opstellen. Deze verplichting komt voort uit de ratificatie van het VN-verdrag Handicap. 'Onderwijs en ontwikkeling' is één van de zes levensdomeinen van de lokale inclusie-agenda. In het verplichte Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) tussen gemeenten en samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs staat de bestuurlijke afstemming van plannen op het gebied van Passend onderwijs en Jeugd centraal. Dit overleg biedt een uitgelezen kans om een gezamenlijke ontwikkelagenda voor de ontwikkeling van inclusiever onderwijs op te stellen.

Basis voor de regionale samenwerking

Krachtige regionale samenwerking begint met een gedeelde visie en een gezamenlijke ontwikkelagenda. Tijdens het OOGO van 5 april 2023 is besloten om de ontwikkelagenda op te stellen concreet te maken met duidelijke doelstellingen en activiteiten. Dit doen we middels een actieplan per ontwikkelthema. Vertrekpunt is de opbrengst van de werkconferentie 'Onderwijs-jeugd Duin- en Bollenstreek' van 25 oktober 2023.

Werkgroepen en aansluiting bij bestaande structuren

Er wordt rond elk ontwikkelthema een werkgroep gevormd. De werkgroepen krijgen de opdracht om de gedeelde ambities zoals vastgesteld op de werkconferentie, te vertalen naar praktische doelen en acties voor de Duin- en Bollenstreek. De werkgroepen sluiten aan bij bestaande initiatieven en structuren, betrekken ouders en jeugdigen, en maken op basis daarvan de verbinding met de ambities van de ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek. De prioritering en het tempo kunnen per werkgroep verschillen. Om verwarring met de werkgroepen te voorkomen, spreken we vanaf nu over het 'ambtelijk OOGO' in plaats van de 'REA-werkgroep'). De werkgroepen worden samengesteld door het ambtelijk OOGO en de bestuurlijke opdrachtgevers.

Rol bestuurlijk aanspreekpunt

Voor elk ontwikkelthema is er een bestuurder uit het OOGO Duin- en Bollenstreek die als aanspreekpunt fungeert. Deze bestuurder treedt op als ambassadeur en schakelt met de collega-bestuurders, die aanspreekpunt zijn voor de andere thema's. De uitdaging is om dit in goede verbinding te doen met breder samengestelde werkgroepen en collega-portefeuillehouders.

Rol ambtelijk OOGO

Aan elk ontwikkelthema is ook een lid van het ambtelijk OOGO gekoppeld, die de werkgroep opstart en zorgt voor aansluiting bij de bestaande structuur. Daarna neemt een collega uit de werkgroep het stokje over. Het ambtelijk OOGO blijft aanspreekpunt en monitort de voortgang van de werkgroepen. Het ambtelijk OOGO bestaat uit een afvaardiging van de Samenwerkingsverbanden PO en VO en de gemeenten Katwijk, HLT en Noordwijk. Het ambtelijk OOGO ondersteunt de uitvoering van de ontwikkelagenda, bereidt het OOGO voor, bewaakt de voortgang en samenhang van de ontwikkelthema's en werkgroepen, en stimuleert de samenwerking tussen de betrokken partijen. Hiervoor is op Duin- en Bollenstreekniveau capaciteit en een beperkt budget voor organisatie en communicatie beschikbaar gesteld.

Uitvoering, afspraken en randvoorwaarden

Actieplan per thema

Per ontwikkelthema wordt een actieplan gemaakt, waarin de concrete acties en projecten zijn beschreven. Om ervoor te zorgen dat deze daadwerkelijk worden uitgevoerd, worden de beoogde resultaten helder geformuleerd en wordt de agenda beperkt gehouden. Ook is het cruciaal dat duidelijk is beschreven wie waarvoor verantwoordelijk is. Wanneer het in de praktijk lastig is om verantwoordelijkheden te bepalen, dragen we gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het vinden van oplossingen en spreken we elkaar daarop aan. We evalueren het actieplan jaarlijks en passen het indien nodig aan. De acties in het plan worden zowel op Duin- en Bollenstreekniveau als op lokaal niveau (bijvoorbeeld via de Lokale Educatieve Agenda) opgepakt. Op die manier integreren we de gezamenlijke ambities ook in het lokale beleid. Contact met de uitvoeringspraktijk is van groot belang.

Monitoring en effectmeting

De ontwikkeling van de ontwikkelthema's wordt zorgvuldig gemonitord. Om de voortgang te volgen en bij te sturen formuleren de werkgroepen voor hun ontwikkelthema passende eindresultaten en meetbare indicatoren. Het is belangrijk om ervaringen van belanghebbenden te verzamelen. We ontwikkelen geen nieuwe instrumenten, maar maken gebruik van bestaande informatie. Tijdens een jaarlijkse werkconferentie met alle betrokkenen presenteren de verschillende werkgroepen waar ze staan, wordt de samenhang van de ontwikkelthema's inzichtelijk gemaakt en bepalen we gezamenlijk hoe we verder gaan.

Bewaken voortgang

Het OOGO Duin- en Bollenstreek monitort de voortgang van de ontwikkelagenda en de bestuurlijke ontwikkelingen betreffende de gestelde ambities. Communicatie en de betrokkenheid van alle partners hierbij zijn cruciaal, zodat betrokken partners op lokaal niveau, zoals schoolbesturen en gemeenteraden, proactief worden geïnformeerd over regionale ontwikkelingen en kansen. Het OOGO houdt overzicht en monitort of alle partijen voldoende betrokken zijn. Het is vooral van belang dat we voortdurend met elkaar in gesprek blijven over de realisatie van onze ambities en dat we elkaar hierover bevragen. We laten niet alles afhangen van (de evaluatie van) het OOGO, maar we creëren ook informele momenten om onderling af te stemmen afspraken te herzien of te versterken. We gebruiken bestaande (overleg)structuren om thema's aan te pakken en uit te werken. Dit helpt om de benodigde inzet te beperken.

Het is belangrijk dat de afstemming op het ontwikkelthema 'onderwijs-jeugdhulp' breder wordt getrokken, omdat deze agenda niet is beperkt tot alleen de Duin- en Bollenstreek. Bij andere thema's, zoals 'onderwijshuisvesting', 'leerlingenvervoer' en 'doorgaande lijnen', zijn er ook veel lokale initiatieven. Er wordt zorgvuldig bekeken hoe lokale partners actief kunnen worden betrokken en/of betrokken kunnen blijven.

Uitvoering, afspraken en randvoorwaarden

Bestaande kaders en uitgangspunten

We laten ons in beginsel leiden door wat nodig is in plaats van wat mogelijk is binnen de huidige kaders. We houden rekening met bestaande wet- en regelgeving en beleidskaders, zoals:

- De ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden PO en VO Duin- en Bollenstreek.
- Afspraken die binnen de samenwerkingsregio Holland-Rijnland zijn gemaakt over de aansluiting onderwijs-jeugdhulp, leerrecht, voortijdig schoolverlaten (vsv) en arbeidsmarkt.
- De verantwoordelijkheid van schoolbesturen voor passend onderwijs en een dekkend netwerk van onderwijs- en onderwijsondersteuningsvoorzieningen.
- De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor jeugdhulp en voor de samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs.

Haalbare stappen

Uitgangspunt van inclusief onderwijs is dat ieder kind, ongeacht de ondersteuningsbehoefte(n), welkom is op de school in de buurt. De leeromgeving moet zodanig worden ingericht dat alle leerlingen kunnen deelnemen, hun stem kunnen laten horen en (waar mogelijk) mee kunnen beslissen. Dit vereist dat scholen de tijd, ruimte en middelen hebben om aan een diverse groep leerlingen onderwijs te bieden. Daarnaast moeten de schoolgebouwen toegankelijk en flexibel te gebruiken zijn. Inclusief onderwijs gaat ook uit van een veerkrachtige en zorgzame samenleving. Alle ontwikkelthema's dragen bij aan een sterke pedagogische basis waarbij de context van het kind van grote waarde is.

Het realiseren van onze ambitie, een sterke pedagogische basis, is een uitdagende opgave, die veel inzet vraagt van alle betrokkenen, met name van het onderwijspersoneel waar het gaat om inclusief onderwijs. We erkennen dat er externe en structurele factoren zijn, zoals personeelstekorten, werkdruk, wachttijden, financiële beperkingen en overheidsbeleid, die de haalbaarheid van onze ambitie beïnvloeden. We staan open voor constructieve gesprekken met alle betrokken partijen om de samenwerking te versterken en gezamenlijk oplossingen te zoeken die bijdragen aan haalbare stappen om inclusief onderwijs mogelijk te maken.

Werkgebied en samenwerkingspartners

Regio Duin- en Bollenstreek omvat (scholen in) de gemeenten Hillegom, Lisse, Katwijk, Noordwijk en Teylingen, het mbo in de regio en de samenwerkingsverbanden PO en VO Duin- en Bollenstreek.

Bronnen

- **Een sterke basis door krachtige samenwerking, (2022) VNG, PO-raad, LPO e.a.**
Geraadpleegd van [Notitie-Een-stereke-basis-door-krachtige-samenwerking20221221.pdf](#) (vng.nl)
- **Samen werken aan inclusiever onderwijs (2023). Bosdriesz en Van Veen (NCOJ).**
Geraadpleegd van [IO_Notitie_Ontwikkelagenda_OOGO_voor_inclusie_2023.pdf](#) (naarinclusieveronderwijs.nl)
- **Samenwerkingsverband PO Duin- en Bollenstreek (2023). Ondersteuningsplan 2023-2027.**
Geraadpleegd van <https://ondersteuningsplan.swv-db.nl/>
- **Samenwerkingsverband Berseba (2023). Ondersteuningsplan 2023-2027.**
Geraadpleegd van <https://berseba.nl/over-berseba/beleid/ondersteuningsplan/>
- **Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek (2022). Ondersteuningsplan 2022-2026.**
Geraadpleegd van www.swvduinenbollenstreek.nl/over-ons/ondersteuningsplan
- **Gemeente Lisse (2022). Samen voor Lisse! Raadsakkoord 2022-2026.**
Geraadpleegd van www.lisse.nl/raadsakkoord
- **Gemeente Hillegom (2022). MET TROTS VOORUIT! – coalitieakkoord 2022-2026.**
Geraadpleegd van www.hillegom.nl/fileadmin/Hillegom/Bestuur_en_organisatie/Samenstelling_college_B_W/Coalitieakkoord_Met_trots_vooruit_2022-2026.pdf
- **Gemeente Teylingen (2022). Samen maken we Teylingen – Raadsprogramma 2022-2026.**
Geraadpleegd van www.teylingen.nl/bestuur-en-organisatie/samenstelling-gemeenteraad/raadsprogramma
- **Gemeente Noordwijk (2022). RECHT ZO DIE GAAT de inwoner als loods van het gemeentebestuur – coalitieakkoord 2022-2026.**
Geraadpleegd van www.noordwijk.nl/Mediatheek_Toptaken/Documenten/Nieuws/2022/06_juni/Coalitieakkoord_2022_2026_gemeente_Noordwijk
- **Gemeente Katwijk (2022). Met elkaar realistische keuzes maken, verandering met behoud van het goede – Coalitieprogramma 2022-2026.**
Geraadpleegd van www.katwijk.nl/fileadmin/Piketdienst/Documenten/Coalitieakkoord_2022_-_2026.pdf
- **Gemeente Katwijk (2021). Katwijkse Onderwijsagenda 21-24.**
Geraadpleegd van extra.katwijk.nl/fileadmin/user_upload/1a_Katwijkse_Onderwijsagenda_2021-2024.pdf

Bijlagen

Opbrengst werkconferentie onderwijs-jeugd Duin- en Bollenstreek

Hillegom, 25 oktober 2023

Een sterkte pedagogische basis voor onze jeugd door krachtige samenwerking in de Duin- en Bollenstreek

Inleiding

Dit zijn de samengevatte opbrengsten van de werkconferentie rond de thema's op het snijvlak van jeugd en onderwijs.

Om de bijeenkomst te kaderen zijn de notities

'Samen werken aan inclusiever onderwijs' en 'Een sterkte basis door krachtige samenwerking' gebruikt.

De conferentie richtte zich op de volgende 5 hoofdthema's:

1. Welbevinden en preventie
2. Jeugdhulp in de ondersteuningsstructuur van het onderwijs
3. Doorgaande lijnen
4. Inclusieve onderwijshuisvesting
5. Leerlingenvervoer

De gespreksrondes rond de 5 thema's zijn gevoed door pitches die de urgentie en dilemma's vanuit het werkveld naar voren brachten, met specifieke aandacht voor preventie/welbevinden en inclusieve samenleving. De uitkomsten van de gespreksrondes zullen de basis vormen voor concrete vertaling van gedeelde ambities naar praktische doelen in de Duin- en Bollenstreek, met de focus op een sterke pedagogische basis door samenwerking tussen onderwijs en gemeenten.

Er is tevens besproken dat: We niet alles aan het OOGO en de evaluatie daarvan ophangen. We creëren meer momenten tussendoor om met elkaar af te stemmen en afspraken opnieuw te maken of te laden. We gebruiken bestaande lagen en gesprekken om thema's op te pakken en uit te werken. We creëren geen nieuwe gremia. We steviger inzetten op onderlinge beleidsafstemming en intervisie tussen beleidsmedewerkers, te beginnen op het gebied van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Het belangrijk is dat er bredere regionale afstemming komt, is en blijft. De thema's van deze werkconferentie zijn niet (geografisch) begrensd tot de Duin- en Bollenstreek.

Bijlagen

1. Welbevinden en preventie

Wat is de huidige stand van zaken?

De maatschappij wordt steeds complexer en die complexiteit komt van alle kanten de school in. Dat legt enorme druk op de scholen. De stelling dat 'de school alleen voor onderwijzen is' is op meerdere manieren sterk verouderd. Tegelijkertijd moeten we voorkomen dat scholen verantwoordelijk worden gehouden en/of de werkplaats worden voor oplossingen voor alle maatschappelijke problemen. In de verschillende gemeenten is het aanbod aan verschillende preventieve projecten, interventies en programma's enorm. Maar het aanbod is vaak niet onderling afgestemd en vanuit losse onderwerpen bedacht. Gewenst is een heldere taakverdeling en afspraken tussen betrokken partijen en duidelijkheid naar samenwerkingspartners, zowel professionals als ouders. Er is behoefte aan een meer integraal aanbod, voortkomend uit één visie op gezond, veilig en kansrijk opgroeien.

Die visie kan worden gebaseerd op (tussen onderwijs en gemeenten gedeelde) monitoringsinzichten over behoeften en effectiviteit. Mentaal welbevinden van kinderen en jongeren is het belangrijkste aandachtspunt. De coronapandemie heeft haar sporen nagelaten en ook de sociale media versterken dit. Van alle kanten is daarnaast zichtbaar dat er een prestatiecultuur heerst, die kinderen het idee kan geven dat het nooit goed genoeg is. We merken steeds meer aan als problematisch, terwijl dit niet altijd zo hoeft te zijn. Inzetten op het versterken van de pedagogische basis en ouders en professionals helpen bij handelingsverlegenheid is nodig. Dit begint al vroeg. Daarnaast is het goed om met elkaar het gesprek aan te gaan hoe we dit in de schoolse context voor het kind/de jongere kunnen versterken.

Wat willen we samen oppakken?

Onderwijs en gemeenten willen met ouders/verzorgers en andere betrokken partijen in de pedagogische basis een maatschappelijke dialoog voeren over normaliseren, veerkracht, prestatiedruk en de wensen en eisen van ouders. We werken toe naar een preventief aanbod dat minder versnipperd is: het kent meer eenheid en meer lijn en biedt meer overzicht. We zetten in op de verbinding tussen onderwijs, zorg en welzijn, bijvoorbeeld door in het PO en het VO een brugfunctie te creëren: een vast gezicht binnen de school voor alle vragen en zorgen die niet direct met onderwijs te maken hebben, zowel voor kinderen/jongeren en hun ouders als voor leerkrachten. Een laagdrempelige vorm van ondersteuning die ook inzet op normaliseren. Geen zorgverlener, maar iemand die precies weet waar de juiste hulp en ondersteuning te vinden is.

Bestuurlijk aanspreekpunt: Jan van Rijn (wethouder Hillegom)

Bijlagen

2. Jeugdhulp in de ondersteuningsstructuur van het onderwijs

Wat is de huidige stand van zaken?

Op scholen is sterk behoefte aan laagdrempelige jeugdhulp en opvoedkundige ondersteuning als aanvulling op of als randvoorwaarde voor onderwijsondersteuning. Op hoofdlijnen zijn hierover afspraken gemaakt in het Programmaplan Jeugdhulpaanbod Duin- en Bollenstreek (2021) en de ondersteuningsplannen van de Samenwerkingsverbanden. Deze vragen op onderdelen om verdere uitwerking. Dit betreft in ieder geval goede communicatie tussen onderwijs en lokale Jeugdteams en het over en weer kennen van de ondersteuningsmogelijkheden. Het uitgangspunt is integraal arrangeren, waarbij onderwijsondersteuning en jeugdhulp op elkaar worden afgestemd rond één kind. Afspraken over 'wie, wat, wanneer' binnen integraal arrangeren liggen vast, maar het is belangrijk om deze processen regelmatig onder de aandacht te brengen en ervoor te zorgen dat ze binnen de regio uniformer worden.

Wat willen we samen oppakken?

Gemeenten werken met elkaar aan een afgestemde en gezamenlijke afspraak over de basisondersteuning en -kwaliteit van de jeugdhulp aanvullend op de ondersteuning/zorgplicht vanuit het onderwijs. Voor scholen in de Duin- en Bollenstreek is helder welke afspraken er zijn en op welke manier er invulling wordt gegeven aan laagdrempelige ondersteuning op de school. In het onderwijs zetten we in op de pedagogische opdracht van de school: aandacht voor kennis over en het (leren) omgaan met gedrag zodat er meer wordt gekeken naar de aard van gedrag in plaats van de uitingsvorm

Bestuurlijke aanspreekpunten: Elsbeth Koek (wethouder Teylingen) en Dennis Salman (wethouder Noordwijk)

Bijlagen

3. Doorgaande lijnen

Wat is de huidige stand van zaken?

De doorgaande lijn begint vanaf de geboorte. De eerste levensjaren zijn cruciaal voor de leer- en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Toch maken niet alle kinderen gebruik van voor- en voerschoolse educatie (VVE) voor 2-6 jarigen, zelfs wanneer zij hiervoor een indicatie hebben gekregen. De focus binnen VVE ligt dan ook op de voerschoolse periode en de route naar en verbinding met het primair onderwijs. Door effectief en toegankelijke voerschoolse educatie (VE) te organiseren creëren we zo vroeg mogelijk kansen. Momenteel is er veel en breed aanbod, maar bereiken we nog niet alle ouders even goed. Er is een netwerk van onderwijsbestuurders (PO, VO en SWV) in de Duin- en Bollenstreek, bedoeld voor bestuurlijke afstemming en om initiatieven op het gebied van samenwerking te verkennen, samen op te trekken, van elkaar te leren en elkaar te inspireren.

Wat willen we samen oppakken?

We zoeken met elkaar naar nieuwe manieren om ouders mee te nemen wij wat deelname aan het voerschoolse aanbod voor hun kind betekent. Daarbij zoeken we vooral manieren om VE- aanbod voor ouders als vanzelfsprekender te laten voelen. Via samenwerking realiseren we goed, toekomstbestendig en nabij onderwijs, voor alle kinderen van de Duin- en Bollenstreek, met een fluïde overgang van PO naar VO. Primair ligt hier een verantwoordelijkheid voor de samenwerkingsverbanden en het onderwijs, waarbij zij op relevante onderwerpen de verbinding met gemeenten en andere relevante partners zullen leggen.

Wat vinden we nog meer belangrijk, maar pakken we op binnen Holland Rijnland?

Doorgaande lijnen zijn essentieel voor kwetsbare jongeren (vso, praktijkonderwijs, isk en mbo entree) die ondersteuning nodig hebben bij de overstap naar de arbeidsmarkt. Deze aanpak maakt onderdeel uit van het regionale vsv-programma en zal worden uitgebreid na inwerkingtreding van het wetsvoorstel Van school naar duurzaam werk (naar verwachting januari 2025).

Bestuurlijk aanspreekpunt: Jolanda Langeveld (wethouder Lisse)

Bijlagen

4. Inclusieve onderwijshuisvesting

Wat is de huidige stand van zaken?

Onderwijshuisvesting (ook inclusieve) kan niet los worden gezien van andere lokale (en regionale) huisvestingsbehoeften. Het is belangrijk om potjes en plannen te combineren en zo gecombineerde doelgroepen en voorzieningen te bedienen. Ruimte is immers schaars. In sommige gevallen is er wel ruimte, maar is deze niet geschikt voor het gewenste doel omdat (bijvoorbeeld voor onderwijsactiviteiten) regelgeving dit niet mogelijk maakt. Aanpassingen of de randen van de regels opzoeken gebeurt nu nog vaak als kortetermijnoplossing, terwijl er eigenlijk behoefte is aan een referentiekader of perspectief voor de langere termijn. Vanuit zo'n perspectief kan vervolgens samen geïnvesteerd worden bij nieuwbouw, of kunnen kansen worden gecreëerd bij verbouw. Huisvesting wordt zo multifunctioneler inzetbaar en er is minder sprake van onderbenutting (bijvoorbeeld scholen die dicht zijn in de avonden en weekenden).

Wat willen we samen oppakken?

We ontwikkelen met elkaar in de komende REA-periode een integrale visie op inclusief onderwijs in de regio Duin- en Bollenstreek. Als belangrijk onderdeel hiervan bepalen we wat dit betekent voor de schoolgebouwen en voorzieningen in de dorpen en kernen. In de uitwerking hiervan zorgen we dat er een stevige verbinding wordt gelegd met huisvestingsbehoeften en -ontwikkelingen in de jeugdhulpverlening, kinderopvang, het buurtwerk, culturele instellingen en het verenigingsleven.

Bestuurlijk aanspreekpunt: Jacco Knape (wethouder Katwijk)

Bijlagen

5. Leerlingenvervoer

Wat is de huidige stand van zaken?

Het leerlingenvervoer kent een steeds complexere dynamiek en staat onder druk: er is een nijpend tekort aan chauffeurs, vervoerders hebben last van wisselende schooltijden, routes worden steeds complexer en er is een stijging te zien in het aantal leerlingen dat gebruikt maakt van leerlingenvervoer. De vraag gaat momenteel de vervoerscapaciteit te boven. Tegelijkertijd is de verantwoordelijkheid voor het bewaken van de toegang niet helder genoeg belegd (bijv. via een schoolverklaring) en is er de wens voor een meer helder afwegingskader rond toekenning. Winst is te behalen in het (out of the box) nadenken over alternatieve vormen en het bevorderen van zelfstandigheid. Maar dit moet in samenhang met alle partners gebeuren. Leerlingenvervoer is een vraagstuk waarbij samenwerken in de gehele keten van gemeenten, vervoerder, scholen en ouders noodzakelijk is. Dat vraagt om het goed overbrengen van verwachtingen op elkaar en een gezamenlijke definitie van kwaliteit. Deze verschilt nu per stakeholder; de een legt de nadruk op punctualiteit, waar een ander wijst op de kwaliteit van de chauffeurs.

Wat willen we samen oppakken?

We versterken de afstemming en ketensamenwerking door vanuit de gemeenten een visie op te stellen t.a.v. de inkleding van de wettelijke taken en structureel overleg te initiëren tussen gemeenten, scholen, ouders, samenwerkingsverbanden en vervoerders. We gebruiken hiervoor de reeds bestaande ouderklankbordgroep. In dit overleg vertalen we gezamenlijk strategische overwegingen (waaronder de beweging naar inclusiever onderwijs) en praktische wensen in operationele afspraken. Binnen dit overleg gaan we met elkaar aan de slag om een definitie van kwaliteit op te stellen. We inventariseren welke gegevens nodig zijn om deze kwaliteit te monitoren en wie over die gegevens beschikt. We duiden gezamenlijk de resultaten en gebruiken de opbrengsten hiervan als input voor de eerstvolgende aanbesteding. We maken ons hard voor een eerlijker verdeling van lasten tussen Rijk en gemeenten. We dragen daartoe actief bij aan de gemeentelijke lobby richting 'Den Haag'.

Bestuurlijk aanspreekpunt: Emile Soetendal (wethouder Katwijk)